

[Hauge.]

staltninger, der blev truffet i 1932, og der var da heller ingen ansvarlig Mand eller Organisation, som vovede at foreslaa, at man skulde undlade at træffe saadanne Foranstaltninger. Der var da ingen ansvarlig Mand, der vovede at sige, at Bankverdenen skulde regulere Importen ved en haardhændet Kreditindskrænkning, ved at lamme store Dele af Erhvervsvirksomhederne for derigennem at tage Købeevnen fra Befolkningens brede Lag. Jeg erindrer særdeles tydeligt, at man baade i Rigsdagen og i Pressen voldsomt angreb mig i 1932, fordi jeg ikke hurtigt nok, omgaaende, beordrede Nationalbanken til at give mere Kredit, end hvad der da kunde opnaas. Nationalbanken var dengang en ufuldstændigt kontrolleret Privatbank, og dens Ledelse var uvillig stemt over for en udvidet Kreditgivning. Derfor blev Aaret 1932 ogsaa et Aar med saare ringe Foretagsomhed i Erhvervslivet.

For øvrigt maa man ved Bedømmelsen af Nationalbankens Holdning paa dette Tidspunkt ikke se bort fra, at vor Eksport i 1932 forringedes ned til det katastrofale som Følge af, at Tysklands Spærreforanstaltninger hindrede vor Udførsel af Landbrugsvarer, som saa at sige ikke kunde finde Afsætning andre Steder end i Tyskland.

Først i 1933 udløstes Spændingen. Krisefonden blev oprettet, alene med det for Øje at faa Kreditmidlerne til at flyde rigeligere end før og faa en lavere Rente. Derefter arbejdede Danmark sig langsomt ud af Krisen mod bedre Tilstande. Vor samlede Import, der i 1932 kun androg 1 132 Mill. Kr. mod ca. 1 700 Mill. Kr. i 1929 — og i 1929 var der Tale om Guld-kroner, i 1932 kun om Papirkroner —, androg i 1936 nær ved 1 400 Mill. Kr., som nævnt 1 384 Mill. Kr.

Det er derfor ganske uforstaaeligt, at Industriraadet og de andre Erhvervsledere nu tør foreslaa, at vi faktisk skal vende tilbage til en Pengepolitik af samme Karakter som den, vi led under i 1932, nemlig Kreditindskrænkning og høj Rente. Jeg vil ikke her tale om, hvad Storhandelens officielle Repræsentanter specielt kan gaa med til at anbefale og foreslaa. Storhandelen ledes jo udelukkende af et Princip. Storhandelens Ledere er fortsat hildede i den Vildfarelse, at Frihandelen kan genoplives i Danmark, naar man blot vedtager en Lov derom. De, der har den Opfattelse, giver i hvert Fald Udtryk for, at Danmark her kan vise Verden et godt Eksempel ved at se bort fra, at

praktisk talt hele den øvrige Verden har spærret for den fri Varehandel.

Hvad Detailhandelen og Haandværk angaar, skal jeg ved denne Lejlighed kun sige, at dersom det lykkedes Industriraadet og Storhandelens Mænd at faa det opstillede Program godkendt til Anvendelse i Praksis, vilde den Lammelse af Produktionen og Omsætningen, som vilde være en uafvendelig Følge deraf, først og fremmest ramme de smaa erhvervsdrivende.

I det Forslag, Industriraadet med flere har tilstillet os, findes en Henviisning til, hvilke Resultater der er opnaaet i med os nærbeslægtede Lande, uden en saadan Importregulering som den, Danmark har iværksat. Gang paa Gang har vi mødt Paastande om, at naar f. Eks. Sverige har kunnet klare sig og kan klare sig uden en tilsvarende Importregulering som den, Danmark har etableret, kan Danmark ogsaa klare sig uden saadan Regulering.

Paastanden er urimelig, fordi de to Nabostaters økonomiske Struktur er vidt forskellig, og fordi vort Naboland Sverige regulerer sin Import, naar det kommer til Stykket, nok saa haardhændet, som Danmark regulerer sin, og det samme gør praktisk talt alle andre Stater. Forskellen bestaar ikke i, at vore Nabostater har etableret fri Vareimport, medens vi regulerer Importen gennem en Importcentral. Nej, Forskellen ligger i, at vi har etableret den direkte Regulering af vor Import, medens de andre praktiserer en indirekte Importregulering. Sverige, Norge, Holland og saa fremdeles har høje og i mangfoldige Tilfælde i Realiteten prohibitive Toldsatser; Danmark har i Almindelighed lave Toldsatser.

Jeg skal anføre enkelte Eksempler paa, hvorledes Forholdet er, og jeg skal kort skitsere Forskellen mellem vort Lands eksportmæssige Stilling og den eksportmæssige Stilling, som f. Eks. vort Naboland Sverige kan glæde sig ved og tjene sig velhavende ved.

Hvis Danmark stod frit i sine Dispositioner, vilde der ikke være nogen Hindring for os i Henseende til at regulere vor Import paa samme Maade, som f. Eks. Sverige regulerer sin Import. Men Danmark er ikke frit stillet. Danmark er ikke frit stillet, som Sverige er det, og derfor har vi maattet indrette os, som vi har gjort. Danmarks Økonomi har i mere end et halvt Hundrede Aar været baseret paa Frihandel i dette Ords reelle Betydning. Danmark har ikke indrettet sig paa protektionistisk Vis; tværtimod, dansk Industri og Haandværk har i